

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 maja 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Mania (spr.)
Sędziowie:	SA Grzegorz Chojnowski SA Piotr Brodniak
Protokolant:	st. sekr. sądowy Jorella Atraszkiewicz

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Szczecinie Marcina Berezowskiego

po rozpoznaniu w dniu 25 maja 2017 r. sprawy

1) **D. D. (1)**

oskarżonego z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i inne

2) **K. G.**

oskarżonego z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i inne

3) **A. H.**

oskarżonej z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i inne

4) **P. R. (1)**

oskarżonego art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zw. art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

5) **T. K.**

oskarżonego z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. (x2)

na skutek apelacji, wniesionych przez obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 1 grudnia 2016 r., sygn. akt III K 163/12

I. zmienia zaskarżony wyrok:

1. co do D. D. (1) w ten sposób, że:

- karę pozbawienia wolności wymierzoną oskarżonemu w punkcie I.2 jego części dyspozytywnej obniża do jednego roku i 6 (sześciu) miesięcy;

- karę łączną pozbawienia wolności wymierzoną oskarżonemu w punkcie II.6 jego części dyspozytywnej obniża do 5 (pięciu) lat i 3 (trzech) miesięcy;

2. co do P. R. (1) w ten sposób, że:

- wykonanie orzeczonej kary roku pozbawienia wolności na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo oskarżonemu zawieszona na okres próby 3 (trzech) lat;

- na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet wymierzonej oskarżonemu kary grzywny zalicza okres rzeczywistego pozbawienia wolności w dniu 10 października 2011 roku;

II. w pozostałym zakresie, w tym co do oskarżonych: K. G., A. H., i T. K. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. H., adw. Ł. W., adw. B. P. kwoty po

738 (siedemset trzydzieści osiem) złote, w tym podatek VAT tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu oskarżonych – odpowiednio – K. G., A. H., P. R. (1)

w postępowaniu odwoławczym przed Sądem Apelacyjnym;

IV. zasądza od oskarżonych wydatki za postępowanie odwoławcze w częściach ich dotyczących i zwalnia ich od opłaty.

Piotr Brodniak Andrzej Mania Grzegorz Chojnowski

Na podstawie art. 457 § 2 k.p.k. w zw. z art. 423 § 1a k.p.k. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 25 maja 2017 r., sygn. II AKa 46/17 ograniczono do oskarżonych: P. R. (1), do którego wniosek o uzasadnienie wyroku złożył prokurator oraz K. G., do którego wniosek o uzasadnienie wyroku złożył obrońca.

Sygn. akt: **II AKa 46/17**

UZASADNIENIE

K. G. został oskarżony o to, że:

II. w okresie od dnia 7 grudnia 2009 r. do dnia 16 grudnia 2009 r. w S., działając wspólnie i w porozumieniu z D. D. (1), w celu uzyskania przez K. G. z Banku (...) S.A. Oddział w S. kredytu hipotecznego, w dniu 8 grudnia 2009 r. złożyli wniosek o udzielenie K. G. kredytu oraz przedłożyli podrobione i poświadczające nieprawdę dokumenty dotyczące okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionego kredytu, a dotyczące sytuacji majątkowej ww. w postaci:

- zaświadczenia pracodawcy o zatrudnieniu i zarobkach z dnia 07.12.2009 r. w firmie (...), (...)-(...) K., ul. (...) Regon (...), NIP (...) na stanowisku Dyrektora (...) ze średnim miesięcznym wynagrodzeniem z ostatnich trzech miesięcy wynoszącym 16.932,19 złotych, które wypisał D. D. (1) i na którym ww. podpisał się nazwiskiem (...) oraz przystawił odciski podrobionych przez siebie pieczęci firmy (...), właściciela firmy – S. D. i Głównej Księgowej K. J. oraz podpisał się w treści tych pieczęci,

- potwierdzenia przyjęcia zeznania podatkowego za rok 2008 (...) Urzędu Skarbowego w S. z dnia 05.03.2009 r., które D. D. (1) wypełnił, wydrukował i opatrzył podrobioną przez siebie pieczęcią Urzędu,

- zeznania o wysokości osiągniętego dochodu w roku podatkowym 2008 – PIT 37 opatrzonego potwierdzeniem jego złożenia w (...) Urzędzie Skarbowym w S. w dniu 05.03.2009 r., w którym D. D. (1) wykazał dochód roczny w wysokości 274.331,28 zł, oraz na którym D. D. (1) podpisał się nazwiskiem (...) i opatrzył je podrobioną przez siebie pieczęcią Urzędu,

- raportów imiennych dla płatników uprawnionych do wypłaty świadczeń z ubezpieczenia chorobowego ZUS RCA z dnia 03.11.2009 r., z dnia 09.09.2009 r., z dnia 05.08.2009 r., 10.07.2009 r., 10.06.2009 r., 06.05.2009 r., 08.04.2009 r., 09.03.2009 r., 05.02.2009 r., w których jako płatnik wskazana jest firma (...).”, przez co wprowadzili pracowników pokrzywdzonego Banku w błąd co do osoby faktycznie zaciągającej zobowiązanie finansowe oraz rzetelności przedłożonych dokumentów, będących podstawą wydania pozytywnej decyzji o udzieleniu K. G. kredytu i podpisania w dniu 16 grudnia 2009 r. umowy kredytu hipotecznego numer (...), doprowadzając w ten sposób pokrzywdzony bank do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci udzielonego kredytu w kwocie 745.000 złotych na zakup zabudowanej budynkiem mieszkalnym jednorodzinny działki gruntu nr (...) o powierzchni 572 m., położonej w B., dla której Sąd Rejonowy w Białogardzie Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr (...), oraz niezabudowanej działki gruntu nr (...) o powierzchni 553 m2, położonej w B., dla której Sąd Rejonowy w Białogardzie Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr (...), czym działali na szkodę Banku (...) S.A. Oddział w S.,

tj. o przestępstwo z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

III. w okresie od dnia 6 stycznia 2010 r. do dnia 11 stycznia 2010 r. w S., działając wspólnie i w porozumieniu z D. D. (1), w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w celu uzyskania przez K. G. z Banku (...) S.A. Oddział w S. kredytu gotówkowego na cel konsumpcyjny, w dniu 11 stycznia 2010 r. złożyli wniosek o udzielenie K. G. kredytu konsumpcyjnego oraz przedłożyli poświadczające nieprawdę zaświadczenie pracodawcy o zatrudnieniu i zarobkach z dnia 06 stycznia 2009 r. w firmie „(...) (...)-(...) K. ul. (...) Regon (...), NIP (...) na stanowisku Dyrektora Medycznego ze średnim miesięcznym wynagrodzeniem z ostatnich trzech miesięcy wynoszącym 16.932,19 złotych, które D. D. (1) wypisał, oraz na którym przystawił podrobione pieczęcie i podpisy osób je wystawiających, które to dokumenty dotyczyły okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania kredytu, przez co wprowadzili pracownika Banku w błąd co do rzetelności dokumentu będącego podstawą udzielenia kredytu oraz osoby faktycznie zaciągającej zobowiązanie finansowe i doprowadzili pokrzywdzony bank do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci kwoty 50.000 złotych wypłaconej K. G. na podstawie umowy kredytu podpisanej w dniu 11 stycznia 2010 r. numer (...), czym działali na szkodę Banku (...) S.A. Oddział w S.,

tj. o przestępstwo z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

P. R. (1) został oskarżony o to, że:

IX. w dniu 3 września 2009 r. w S., działając wspólnie i w porozumieniu z D. D. (1), w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w celu uzyskania przez P. R. (1) z Banku (...) S.A. Oddział w S. kredytu gotówkowego na cel konsumpcyjny złożyli wniosek o udzielenie kredytu konsumpcyjnego oraz przedłożyli poświadczające nieprawdę zaświadczenie pracodawcy o zatrudnieniu i zarobkach w firmie (...) ul. (...), z którego wynikało, że od dnia 1 lutego 2008 r. zatrudniony jest jako technik z wynagrodzeniem miesięcznym 2.289,43 zł, podpisane w obrębie pieczęci firmy (...) s.c. przez D. S., które dotyczyło okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania kredytu, przez co wprowadzili pracownika Banku w błąd co do rzetelności dokumentu będącego podstawą udzielenia kredytu oraz osoby faktycznie zaciągającej zobowiązanie finansowe i doprowadzili pokrzywdzony bank do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci kwoty 45.000 złotych wypłaconej P. R. (1) na podstawie umowy kredytu numer (...), czym działali na szkodę ww. Banku (...) S.A., przy czym P. R. (1) zarzucanego mu czynu dopuścił się będąc uprzednio skazany wyrokiem Sądu

Rejonowego w Białogardzie z dnia 3 lutego 2005 r. sygn. II K 300/04 m.in. za przestępstwo z art. 270 § 1 k.k. na karę łączną 5 lat pozbawienia wolności, którą odbył od 10 czerwca 2004 r. do 30 września 2008 r.,

tj. o przestępstwo z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

Po rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy w Szczecinie, wyrokiem z dnia 1 grudnia 2016 r., sygn. akt III K 163/12:

I. stosując na podstawie art. 4 § 1 k.k., przepisy ustawy Kodeks karny w brzmieniu obowiązującym do dnia 7 czerwca 2010 r.:

(...)

I.6. uznał **K. G.** za winnego popełnienia czynów opisanych w punktach II i III oskarżenia i za te czyny, przyjmując, iż stanowią one ciąg przestępstw opisany w przepisie art. 91 § 1 k.k., na podstawie art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. oraz art. 33 § 2 k.k., wymierzył mu karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 40 (czterdziestu) stawek dziennych po 50 (pięćdziesiąt) złotych każda;

(...)

I.10. uznał **P. R. (1)** za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie IX oskarżenia i za ten czyn, na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k., wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności, a na podstawie art. 33 § 2 k.k., karę grzywny w wysokości 15 (piętnastu) stawek dziennych po 50 (pięćdziesiąt) złotych każda;

(...)

I.18. na podstawie art. 69 § 1 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec **K. G.** warunkowo zawiesił na okres 3 (trzech) lat próby;

I.19 na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet wymierzonej oskarżonemu **P. R. (1)** kary pozbawienia wolności zaliczył okresy jego rzeczywistego pozbawienia wolności w dniu 10 października 2011 r.;

I.20. na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet wymierzonej oskarżonemu **K. G.** kary grzywny zaliczył okres jego rzeczywistego pozbawienia wolności od 19 września 2011 r. do 21 września 2011 r.;

(...)

III. na podstawie art. 627 k.p.k., art. 633 k.p.k., art. 624 § 1 k.p.k. oraz art. 17 ust. 1 ustawy o opłatach w sprawach karnych zasądził od oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa wydatki poniesione przez Skarb Państwa od chwili wszczęcia postępowania w częściach ich dotyczących i zwolnił ich z obowiązku uiszczenia opłat.

Apelacje od powyższego wyroku wywiedli obrońcy oskarżonych.

Obrońca K. G. zaskarżył wyrok w zakresie rozstrzygnięcia o karze. Zarzucił: rażącą niewspółmierność kary, polegającą na wymierzeniu oskarżonemu kary pozbawienia wolności w wymiarze 2 lat, w sytuacji, gdy dyrektywy wymiaru kary w połączeniu z okolicznościami popełnienia zarzucanych czynów przemawiają za wymierzeniem jej w niższym zakresie.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez złagodzenie wymierzonej oskarżonemu kary pozbawienia wolności przy zachowaniu dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia jej wykonania przy zastosowaniu krótszego okresu próby, a także o nieorzeczenie kary grzywny, względnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Nadto wniósł o przyznanie kosztów obrony udzielonej oskarżonemu z urzędu, oświadczając, iż nie zostały one uiszczone ani w całości, ani w żadnej części.

Obrońca P. R. (1) zaskarżył wyrok także w zakresie rozstrzygnięcia o karze. Zarzucił rażąco surowość orzeczonej kary, polegając przede wszystkim na orzeczeniu kary bezwarunkowej w sytuacji, w której wszelkie okoliczności wskazywały, że kara z warunkowym zawieszeniem jej wykonania spełniłaby swoje cele.

Podnosząc powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie wobec oskarżonego P. R. (1) kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

I/.

Podzielając dokonaną w sprawie ocenę dowodów i co się z tym wiąże poczynione w sprawie ustalenia faktyczne, nie kwestionowane zresztą apelacjami, a także kwalifikacje prawne przypisanych oskarżonym czynów, tytułem wstępu zauważyć należy, że art. 53 § 1 k.k. pozostawiając do uznania sądu wybór właściwej co do rodzaju i wysokości kary dla danego przypadku nakłada na sąd obowiązek dokonania wielorakich ocen, w tym między innymi oceny stopnia szkodliwości społecznego przypisanego oskarżonemu czynu popełnionego konkretnie, w konkretnych okolicznościach i przez konkretnego sprawcę. Ocena ta, wraz z oceną dalszych okoliczności decydujących o orzeczeniu w przedmiocie kary, wynikających z pozostałych dyrektyw jej sądowego wymiaru (stopień winy, potrzeby w zakresie prewencji ogólnej i indywidualnej), winna być też przedstawiona rzeczowo w uzasadnieniu wyroku, zatem w poszczególnych płaszczyznach (dyrektywach). Szczególnym zadaniem sądu jest też poprzedzająca karę ocena stopnia społecznej szkodliwości przestępstwa w ramach przyjętej kwalifikacji prawnej i według kryteriów określonych art. 115 § 2 k.k. Pojęcie to wyraża zaś łączną miarę czynu przestępczego, obejmującą jego elementy przedmiotowe (rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu) i podmiotowe (rodzaj zamiaru, motywy i pobudki działania sprawcy). W owej szkodliwości, na gruncie rozważanej sprawy, wyraża się zaś przede wszystkim ogół strat materialnych. Rzeczowe zaś sprecyzowanie przesłanek oceny stopnia społecznego niebezpieczeństwa czynu i odpowiednia analiza każdej z nich pozwala zaś ustrzec się dowolności ocen, a prowadzi do racjonalności wymiaru kary (zob. wyrok SA w Krakowie z dnia 30.03.1995 r., sygn. II AKr 49/95, KZS 1995 z. 3 – 4, poz. 49).

Kształtując karę sąd winien oczywiście baczyć także, aby ukształtowana dolegliwość nie przekroczyła stopnia winy sprawcy, który najściślej zależy od stanu poczytalności. O jej zaś stopniu decyduje skutek, jaki wywołuje w zakresie funkcjonowania intelektu (zdolność rozpoznania znaczenia czynu) i woli (zdolność kierowania swoim postępowaniem) zakłócenia czynności psychicznych – bez względu na ich rodzaj.

Uzasadnienie kontestowanego wyroku powyższym oczekiwaniom czyni zadość jedynie w niewielkim stopniu. Sąd I instancji na stronach od 78 do 86 uzasadnienia wyroku stwierdza bowiem, iż kształtując kary do obu oskarżonych (i innych także) kierował się zasadami określonymi w przepisie art. 53 k.k. Bacząc przy tym, aby w zakresie kar zachować tzw. wewnętrzną sprawiedliwość wyroku, a także uwzględnić rolę poszczególnych oskarżonych w popełnianych przestępstwach, wagę ich działań, ilość czynów jednostkowych (K. G. – 2, P. R. (1)– 1) oraz wysokość wyrządzanych przestępstwami jednostkowymi szkód i wartość uzyskanych przez oskarżonych korzyści z przestępstw. Nadto stwierdził, iż na korzyść oskarżonych uwzględnił również upływ czasu od popełnionych przez nich przestępstw w latach 2008–2011, uznając, iż to nie z winy oskarżonych, których dotyczy wyrok w sprawie, postępowanie trwało tak długo. Dalej uznał, że społeczna szkodliwość działań wszystkich oskarżonych była znaczna. Wszyscy bowiem – jak stwierdza – popełniali przestępstwa wspólnie i w porozumieniu z inną osobą (D. D. (1)). Wszyscy też zaakceptowali podział ról w starannie przygotowanych przez D. D. (1) przestępstwach, w których jednak to oni pełnili kluczową rolę w tym sensie, że to oni finalnie, poprzez złożenie wniosków kredytowych i stosownej dokumentacji przygotowanych przez D. D. (1), wprowadzali w błąd pracowników banków (oczywiście z udziałem D. D. (1)), jednak bez ich udziału przestępstwa nie mogły być popełnione. Za wyjątkiem P. R. (1) wszyscy oskarżeni dopuścili się przestępstwa w stosunku do mienia znacznej wartości. K. G. z kolei popełnił dwa czyny jednostkowe, stanowiące ciąg przestępstw. Na niekorzyść P. R. (1) sąd I instancji poczytał jego dotychczasową karalność, zaś na korzyść K. G. jego niekaralność. Na korzyść zaś obu oskarżonych uwzględnił ich przyznanie się do winy.

Tak argumentując Sąd Okręgowy w Szczecinie wymierzył: K. G. karę 2 lat pozbawienia wolności, zaś P. R. (1) karę roku pozbawienia wolności. Jednocześnie w przypadku pierwszego uznał, że upływ czasu od chwili, gdy oskarżony popełnił zarzucane mu przestępstwa w powiązaniu z jego dotychczasową niekaralnością przemawia za przyjęciem, że pomimo niewykonania kar pozbawienia wolności tenże w dalszym swoim życiu będzie przestrzegał porządku prawnego, a w szczególności nie popełnia ponownie przestępstwa, a orzeczona wobec niego i podlegająca wykonaniu grzywna będzie wystarczająca dla spełnienia celów pokładanych w karze. Określając zaś okres próby uwzględnił – jak stwierdza – ilość przestępstw jednostkowych oraz jego w nich rolę. Natomiast w przypadku P. R. (1), który był już trzykrotnie karany, odpowiadał w warunkach recydywy z art. 64 § 1 k.k. i przestępstwo popełnił w okresie próby związanej z warunkowym przedterminowym zwolnieniem z odbycia reszty kary w sprawie II K 300/04, doszedł do przekonania, iż wobec tego oskarżonego brak jest podstawa do warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej wobec niego kary pozbawienia wolności.

Uzasadnienia wyroku w analizowanym zakresie jest zatem rzeczywiście, a co słusznie zauważa obrońca P. R. (1), nad wyraz lakoniczne.

Tytułem wstępu zauważyć też należy, że rażąca niewspółmierność kary, o jakiej mowa w art. 438 pkt 4 k.p.k., zachodzi wtedy, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można przyjąć, że zachodzi wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez sąd pierwszej instancji a karą, jaką należałoby sprawcy wymierzyć w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie dyrektyw wymiaru kary przewidzianych w art. 53 k.k. oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo Sądu Najwyższego (por. wyrok SN z dnia 14.11.1973 r., sygn. III KR 254/73, OSNPG 1974, nr 3-4, poz. 51). Na gruncie art. 438 pkt 4 k.p.k. nie chodzi przy tym o każdą ewentualną różnicę w ocenach co do wymiaru kary, ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można – również w potocznym znaczeniu tego słowa - "rażąco" niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu niedającym się wręcz zaakceptować. Może być uznana za rażąco, niewspółmiernie surową zarówno z powodu nadmiernej jej wysokości, jak i z powodu nie orzeczenia warunkowego jej wykonania (por. wyrok SN z dnia 9.01.1973 r. sygn. V KRN 474/72, OSNKW 1973, nr 6, poz. 76). Zarzut zaś może polegać na wykazaniu, że okoliczności prawidłowo ustalone i mające stosowne odzwierciedlenie w pisemnym uzasadnieniu wyroku, mają takie znaczenie i ciężar gatunkowy, których bądź orzeczona kara nie uwzględnia w ogóle, bądź uwzględnia je w stopniu niedostatecznym" (por. wyrok SN z dnia 23.10.1974r., sygn. V KRN 78/74, OSNKW 1974, nr 12, poz. 234, wyrok SA w Gdańsku z dnia 22.08.2012 r., sygn. II AKa 244/12, LEX nr 1236112). Jeśli zaś chodzić będzie o okoliczności, których zabrakło w uzasadnieniu wyroku, nie zostały w uzasadnieniu wyeksponowane, to wówczas podstawę zarzutu winien stanowić błąd w ustaleniach faktycznych.

II/.

Przenosząc powyższe na grunt rozważanej sprawy zaaprobować w konsekwencji należy kary: 2 lat pozbawienia wolności oraz grzywny w wysokości 40 stawek dziennych po 50 złotych każda, wymierzone K. G., zwłaszcza że wykonanie tej pierwszej sąd I instancji warunkowo oskarżonemu zawiesił na okres próby 3 lat. Obrońca kontestując tak ukształtowaną dolegliwość zdaje się zapominać, że to na skutek również działania tego oskarżonego doszło do niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez Bank (...) S.A. Oddział w S., w przypadku czynu opisanego w punkcie II części wstępnej wyroku w kwocie 745.000 złotych, zaś w przypadku czynu opisanego w punkcie III w kwocie 50.000 złotych, w sumie 795.000 złotych. Oskarżony zaś zaakceptował, jak słusznie zauważa sąd I instancji, swoją rolę w przygotowanych przez D. D. (1) przestępstwach. Pełnił zaś w nich niewątpliwie kluczową rolę. To on był bowiem tym, który poprzez złożenie wniosków kredytowych i stosownej dokumentacji sfabrykowanej przez D. D. (1), wprowadzał w błąd pracowników banku. To on był też tym, który na obu umowach podpisał się jako kredytobiorca. Nie zamierzał jednak spłacać zaciągniętych kredytów z własnych dochodów, nie miał zresztą ku temu faktycznych możliwości, a jedynie i co najwyżej pośredniczyły w początkowych okresach spłat w przekazywaniu pieniędzy dostarczanych przez D. D. (1). Był gwarantem tego, że naprawienie szkody wyrządzonej przestępstwem w przyszłości z uwagi na jego status będzie miało praktycznie bardzo nikłą szansę realizacji. W takim zaś układzie o wymierzonej mu karze można powiedzieć wszystko tylko nie to, że jest ona w najmniejszym choćby stopniu surowa. W rzeczy samej kara ta jest

karą nad wyraz łagodną. W maksymalnym stopniu uwzględnia bowiem na korzyść oskarżonego wszelkie możliwe rzeczywiste i wymaginowane okoliczności łagodzące. Prawdą przy tym oczywiście pozostaje, że oskarżony pełnił w sprawie rolę tzw. „słupa”, czyli był tym, który użyczył swojej tożsamości osobie, która całe przestępstwo zaplanowała i była jego beneficjentem. Prawdą jest też, że nie sporządzał dokumentów poświadczających nieprawdę co do faktu jego zatrudnienia oraz wysokości uzyskiwanych dochodów. Nie może to go jednak ekskulpować. Oskarżony był bowiem tym, który dokumentami tymi się posłużył.

Nadinterpretacją rzeczywistości pozostaje przy tym stwierdzenie obrońcy o naiwności i ignorancji oskarżonego w kwestiach prawnych i finansowych. Oczywiście jest bowiem, że oskarżony w przypisanych mu przestępstwach uczestniczył aktywnie, z pełną świadomością i premedytacją, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, w szczególności z D. D. (1). Nie trzeba zaś wiele, aby wiedzieć, że bierze się udział – umownie określając – w przestępnym wyłudzeniu kredytu. Z istoty współsprawstwa wynika natomiast, jak wyraził to SN w postanowieniu z dnia 19.02.2014 r., sygn. II KK 17/14, Prok. i Pr. 2014/5/1, „że każdy ze współdziałających ponosi odpowiedzialność za całość popełnionego z co najmniej jedną jeszcze osobą przestępstwa, a więc także w tej jego części, w której znamiona czynu zabronionego zostały zrealizowane przez innego współdziałającego, przy czym każdy ze współsprawców ponosi odpowiedzialność tak, jak gdyby sam wykonał czyn zabroniony”. Bez jego zaś udziału przestępstwa nie mogłyby zostać popełnione. Nie bardzo zatem wiadomo za co można, czy też należałoby go premiować.

W sprawie obrońca K. G. przeszacowuje też niewątpliwie znaczenie przyznania się oskarżonego do popełnienia zarzucanych mu czynów. Tenże bowiem w swoich wyjaśnieniach potwierdził jedynie to, co w sprawie w sposób oczywisty wynikało z zabezpieczonej dokumentacji kredytowej.

Rażącej niewspółmierności kary, wbrew stanowisku skarżącego, nie kreuje też wymierzona oskarżonemu K. G. w kwocie 2.000 zł kara grzywny. Tenże bowiem – jak ustala to sąd I instancji na stronie 41 uzasadnienia wyroku – osiąga jednak dochód w kwocie 1.000 zł miesięcznie, za swój udział w przestępstwie dostał od D. D. (1) – jak sam wyjaśnił do protokołu przesłuchania z dnia 19.09.2011 r. – „może ze 2000 zł” (k. 1359 –61). Orzeczona kara grzywny, w niewysokiej w końcu kwocie, uwzględnia zatem z jednej strony sytuację materialną oskarżonego, z drugiej zaś pozbawia go korzyści osiągniętej z przestępstwa. „Kara grzywny orzekana na podstawie art. 36 § 3 (d.k.k.), jak wyraził to Sąd Najwyższy w uchwale z 28 kwietnia 1978 r., sygn. VII KZP 15/76, OSNKW 1978, nr 4-5, poz. 41, która zachowuje swoją aktualność na gruncie art. 33 aktualnie obowiązującego kodeksu karnego, spełnia funkcję środka podnoszącego dolegliwość kary, odebrania sprawcy korzyści uzyskanej z przestępstwa, a ponadto wyrobienia i pogłębienia w społeczeństwie przekonania, że dokonywanie przestępstw w celu osiągnięcia korzyści majątkowej jest nieopłacalne”. Powyższe powoduje, iż brak jest racjonalnych powodów przemawiających za uchynieniem orzeczonej wobec K. G. grzywny. Nie można tu też pominąć milczeniem tego, że tenże dopuścił się ciągu dwóch przestępstwa w stosunku do mienia znacznej wartości (795.000 zł), orzeczona grzywna jest zaś póki co jedyną dolegliwością, która go dotknęła z powodu popełnionych przypisanych mu przestępstw. Powyższe łącznie powoduje, że apelacja obrońcy K. G. jako oczywiście chybiona, nie mogła zostać uwzględniona. Kara wymierzona temu oskarżonemu w jej całokształcie jest bowiem współmierna do niewątpliwie wysokiego stopnia społecznej szkodliwości jego czynów i nie przekracza równie wysokiego stopnia jego winy, a jako zaś taka właściwie winna spełnić oczekiwane cele zarówno w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, jak i cele szczególnoprewencyjne. Czyni też niewątpliwie, choć w niewielkim stopniu, zadość społecznemu poczuciu sprawiedliwości.

III/.

Zasadną okazała się natomiast apelacja obrońcy P. R. (1), przy czym poza sporem pozostaje, że tenże oskarżony w przeszłości był trzykrotnie karany i w konsekwencji tego odpowiadał w sprawie w warunkach recydywy z art. 64 § 1 k.k. Prawdą jest też, że przypisanego przestępstwa dopuścił się w okresie próby związanej z warunkowym przedterminowym zwolnieniem z odbycia reszty kary orzeczonej w sprawie II K 300/04. Znaczenie owych okoliczności sąd I instancji jednak niewątpliwie i to nad wyraz arbitralnie przeszacował. W sprawie przyjętą recydywę z art. 64 § 1 k.k. statuuje bowiem skazanie oskarżonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Białogardzie z dnia 3 lutego 2005 r., sygn. II K 300/04 m.in. za przestępstwo z art. 270 § 1 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 264 § 1 k.k. w zw. z art. 270 § 1

k.k. w zw. z art. 12 k.k. i art. 11 § 2 k.k., popełnione 10 czerwca 2004 r., zatem przed trzynastu laty. Orzeczoną zaś za nie karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, oskarżony odbył w ramach kary łącznej 5 lat pozbawienia wolności w okresie od 10 czerwca 2004 r. do 30 września 2008 r., zatem przed ponad 8 laty. W tych to zaś realiach przyjętej recydywy nie sposób uznać za przeszkodę wykluczającą zastosowanie do oskarżonego dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary, zwłaszcza że Sąd Okręgowy w Koszalinie – postanowieniem z dnia 3.12.2015 r. – jak wynika z danych Krajowego Rejestru Karnego wyraził oskarżonemu zgodę na odbywanie kary z trzeciego wyroku, tj. kary 10 miesięcy pozbawienia wolności, poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego, a co oznacza, że tym samym uznał, iż kara w tym systemie, zbliżona w swej istocie do kary z warunkowym zawieszeniem, jest wystarczająca do osiągnięcia wobec oskarżonego celów kary: zapobiegawczych i wychowawczych jakie kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeb w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Uznał też, że właściwości i warunki osobiste, nie są tego rodzaju, aby wskazywały na wysoki stopień demoralizacji oskarżonego, wykluczający odbywanie kary w tym systemie (k. 5659-60).

Powyższe nie mogło pozostać bez wpływu na ocenę zasadności żądania obrońcy P. R. (1), zwłaszcza że oskarżony, co wykazał jego obrońca, obecnie pracuje na terenie Niemiec, a jego charakterystyka w ocenie Sądu Apelacyjnego, nie odbiega od charakterystyk pozostałych oskarżonych będących w sprawie tzw. „słupami”, ich właściwości i warunków osobistych, ani też trybu ich życia, a które zostały przez oskarżonego D. D. (1) niewątpliwie instrumentalnie wykorzystane. Korekta zaś owych okoliczności na niekorzyść oskarżonego obecnie nie jest już zresztą możliwa z uwagi na zakaz reformationis in peius. Nie ma zatem żadnych powodów, aby w sprawie orzeczone kary różnicować i to w stopniu tak zasadniczym. Zresztą „dodatnia – jak wyraził to Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28.07.1980 r., sygn. Rw 258/80 – prognoza co do postępowania oskarżonego w przyszłości, tj. że będzie on przestrzegał porządku prawnego, a zwłaszcza nie popełni ponownie przestępstwa (.....), nie musi zdarzyć się wyłącznie wtedy, kiedy legitymuje się on „nienagannym” dotychczasowym trybem życia” (OSNKW 1980/12/91). Oskarżony, patrząc przez pryzmat przypisanego mu czynu nie jest zaś bezspornie przestępcą tego rodzaju, aby jego osadzenie w zakładzie karnym było bezwzględnie konieczne.

Kara roku pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania orzeczona do P. R. (1) razi w swej surowości zresztą także i dlatego, że oskarżonemu K. G., który dopuścił się ciągu dwóch przestępstw kwalifikowanych z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. na łączną kwotę niekorzystnego rozporządzenia mieniem 795 tysięcy złotych, sąd wymierzył karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby. Podobnie w przypadku oskarżonej A. H., która wspólnie z innymi usiłowała doprowadzić do niekorzystnego rozporządzenia mieniem (...) Oddział w S. na kwotę 378 tysięcy złotych oraz doprowadziła (...) Oddział w S. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem na kwotę 345 tysięcy złotych, a której z kolei sąd I instancji wymierzył karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania także na okres 3 lat. Oskarżony P. R. (1) tymczasem wspólnie z D. D. (1) doprowadził Banku (...) S.A. Oddział w S. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie „jedynie” 45 tysięcy złotych. Z powyższych względów Sąd Apelacyjny uznał za wskazane wykonanie kary roku pozbawienia wolności warunkowo temu oskarżonemu zawiesić na okres próby 3 lat, pozostawiając w mocy wymierzoną karę grzywny. Kara z warunkowym zawieszeniem jest bowiem w swej istocie – jak przyjmuje się to w doktrynie – szczególną formą wymiaru kary, można powiedzieć samodzielną reakcją na przestępstwo. Winna zatem także realizować cele kary wskazane w art. 53 k.k. Temu zaś czyni niewątpliwie zadość kara ukształtowana przez Sąd Apelacyjny. Kara z warunkowym zawieszeniem jej wykonania w realiach sprawy jawi się też jako wystarczająca do osiągnięcia wobec tego oskarżonego celów kary, a w szczególności zapobieżeniu jego powrotowi do przestępstwa, pod rygorem oczywiście zarządzenia i wykonania kary w przypadku nie respektowania przez oskarżonego P. R. (1) obowiązującego porządku prawnego. Nie bez znaczenia pozostawał tu też fakt, że, o ile w przypadku tego oskarżonego można sobie wyobrazić wyegzekwowanie szkody, to już tego nie sposób wyobrazić sobie w przypadku wspomnianych wyżej oskarżonych: K. G. i A. H..

IV/.

Tak argumentując, Sąd Apelacyjny działając na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 1 grudnia 2016 r., sygn. akt III K 163/12 do P. R. (1) w ten sposób, że: wykonanie orzeczonej kary

roku pozbawienia wolności na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo oskarżonemu zawiesił na okres próby 3 (trzech) lat i w konsekwencji, na podstawie art. 63 § 1 k.k., na poczet wymierzonej mu kary grzywny zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia wolności w dniu 10 października 2011 r. W pozostałym natomiast zakresie, w tym co do oskarżonego K. G. zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

O zasądzeniu od oskarżonych K. G. i P. R. (1) wydatków za postępowanie odwoławcze w częściach ich dotyczących i zwolnieniu ich od obowiązku uiszczenia opłat orzeczono na podstawie art. 634 k.p.k. w zw. art. 633 k.p.k. i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23.06.1973r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jedn. Dz. U. 1983 Nr 49, poz. 223 z późn. zm.) z zw. z art. 624 § 1 k.p.k., natomiast o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej w/w w postępowaniu odwoławczym zgodnie z art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze w zw. z § 4 ust. 1 i 3 w zw. z § 17 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2016.1714).

Piotr Brodniak Andrzej Mania Grzegorz Chojnowski